

Milieu in het Omgevingsplan

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Een belangrijk instrument is het omgevingsplan. Dit omgevingsplan is hét regelinstrument van gemeenten omdat hierin alle regels over de fysieke leefomgeving vast komen te staan. Gemeenten hebben tot 31 december 2031 de tijd om invulling te geven aan dit plan. Echter vraagt de dagelijkse praktijk om al (veel) eerder het omgevingsplan te wijzigen. Enerzijds om te zorgen dat dingen niet spaak lopen (zie voorbeelden in bijlage), maar ook omdat het kansen biedt om meer doelmatig te werken.

Regionaal thematisch wijzigen

De ODMH ziet op het gebied van milieu veel zaken die niet veranderen bij het oversteken van gemeentelijke grenzen. Het is dan ook van belang dat ook onder de Omgevingswet regionale samenwerking op het gebied van milieu (bijvoorbeeld regionaal beleid voor grondverzet) behouden blijft. Deze regionale samenwerking heeft een aantal belangrijke voordelen:

- Inwoners en bedrijven hebben in hun woon-/werkomgeving een gelijk speelveld.
- Het geeft duidelijkheid voor alle betrokken partijen.
- Milieu-onderwerpen kunnen direct in het hele gebied verankerd worden.
- Er kan gericht ingespeeld worden op de actualiteit.
- Een meer efficiënte uitvoering van VTH-taken door de ODMH.
- Dubbel werk in het opstellen van regels wordt voorkomen.
- Eenduidige kwaliteit en een kostenbesparing voor gemeenten.

Een volgende stap

De ODMH is al voor de start van de Omgevingswet begonnen met een basisadvies en met de gemeenten in gezamenlijkheid opstarten van regels. Regels liggen klaar om doorgevoerd te worden, dat ligt bij de gemeenten zelf. Daarnaast wordt na evaluatie van de Thematisch Wijzigen werkgroep, met de gemeenten een verandering doorgevoerd in de werkwijze van het opstellen van regels. De ODMH maakt samen met gemeenten een stappenplan om dit regionaal vorm te geven. Dit vervolgproces behoeft bestuurlijk draagvlak.

Op dit moment wordt de opdrachtsbeschrijving gereviewd binnen de gemeenten. Ten tijde van het volgend AB wordt de definitieve versie met u gedeeld.

Bijlage 1: Voorbeeld urgentie regionaal thematisch wijzigen omgevingsplan: grondverzet

Regionale samenwerking voor het doorvoeren van omgevingsplanregels is voor veel milieuthema's erg belangrijk. Een duidelijk voorbeeld is het thema grondverzet. In een regio met een grote bouwopgave, maar met een relatief slappe bodem, is grondverzet naar en binnen de regio een zeer relevant thema.

Als regio zijn we dan ook trots dat we al meer dan tien jaar regionaal samenwerken op grondverzet. Dit doen we beleidsmatig in de vorm van een gezamenlijke zogenaamde Nota bodembeheer en een regionale bodemkwaliteitskaart.

Dit zorgt voor:

- Een regionaal gelijk speelveld voor grondafzet. Zonder afstemming zouden gemeenten en bouwlocaties elkaar onnodig beconcurreren voor vrijkomende grond.
- Minder kosten voor grondverzet doordat we dezelfde kaart gebruiken en minder onderzoek nodig is.
- Verlaagde apparaatskosten bij de ODMH doordat overal dezelfde toetsingskaders gelden. Indien gemeenten individuele VTH-regels gaan stellen, dan krijg je een complexere toetsing.
- Eenvoud en duidelijkheid voor initiatiefnemers, wat leidt tot hogere tevredenheid en snellere uitvoer van projecten.

De Nota bodembeheer geldt nog tot eind 2028. Voor die tijd moet de Nota bodembeheer worden vertaald naar planregels voor het omgevingsplan. Indien het niet mogelijk is om regionaal alle individuele omgevingsplannen gelijktijdig aan te passen dan verliezen we bovenstaande voordelen. Dit heeft impact op de bouwopgave én we verliezen onze flexibiliteit.

Bewezen nut in de praktijk

Medio 2019 is gebleken met de 'PFAS-problematiek' dat onzekerheid in bodembeleid meteen weerslag heeft op het grondverzet. Destijds konden we gezamenlijk snel reageren met een tijdelijke beleidsregel en latere definitieve regels. Nu we met het omgevingsplan werken is het wederom belangrijk dat we opnieuw regionaal kunnen reageren als een opkomende stof zich voordoet. Gezamenlijkheid in inhoud én tijdspad bij het (kunnen) aanpassen van het omgevingsplan is daarbij cruciaal!

Naast grondverzet geldt dit ook voor andere bodemthema's. In de werkgroep bodembeleid vindt al afstemming plaats tussen alle gemeenten en de ODMH, waarbij in 2025 een groslijst van onderwerpen zal volgen op basis van de praktijkervaringen. Deze groslijst vormt een opmaat voor beleidsrijke voorstellen voor de omgevingsplannen.

Bijlage 2: Voorbeeld urgentie regionaal thematisch wijzigen omgevingsplan: Energie Opslag Systemen

De regio is volop in beweging met betrekking tot verduurzaming van onze energievoorziening. In toenemende mate zien we dat bedrijven kiezen voor Energie Opslag Systemen waarvan een dempende werking op het openbare elektriciteitsnet uitgaat. Ook zien we in onze regio (grote) Energie Opslag Systemen ontstaan die (los van individuele bedrijven) het openbare elektriciteitsnet ondersteunen.

Geen milieubelastende activiteit

Op dit moment zijn Energie Opslag Systemen op zichzelf geen aangewezen Milieubelastende activiteit (MBA), wat betekent dat er per initiatief ambtshalve maatwerk wordt opgelegd. Dat is een probleem omdat het vertragend werkt, de initiatiefnemers worden (te) laat op het juiste spoor gezet en het is tijdrovend (dus kostbaar)

Energie Opslag Systemen brengen risico's met zich mee, in geval van een brand kunnen giftige gassen ontstaan die een bedreiging vormen voor de omgeving. Het is echter niet de verwachting dat Energie Opslag Systemen op korte termijn als MBA zullen worden aangewezen.

Door dit onderwerp een positie te geven in de lokale Omgevingsplannen kunnen we:

- Duidelijkheid geven naar initiatiefnemers omtrent de inzet van Energie Opslag Systemen (de energietransitie zal hierdoor gestimuleerd worden).
- Helpen voorkomen dat er netcongestie optreedt.
- De risico's van Energie Opslag Systemen beter beheersen.